

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank AS, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai
Lietuvos Respublikos finansų ministerijai

2019-09-10 Nr. (2.41)7R-5530

DĖL PAREIGYBIŲ SKAIČIAUS POREIKIO

Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija (toliau – Teisingumo ministerija) teikia informaciją dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos papildomų pareigybių poreikio. Atkreipiame dėmesį, kad **siūlytina tik perskirstyti didžiausią leistiną pareigybių skaičių** teisingumo ministro valdymo sritims priskirtose valstybės institucijose ir įstaigose 6 pareigybėmis padidinant Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijai (toliau – Inspekcija), atitinkamai sumažinant 6 pareigybėmis nustatytą didžiausią leistiną pareigybių skaičių teisingumo ministro valdymo sritims priskirtose valstybės institucijose ir įstaigose. Šiuo metu didžiausias leistinas pareigybių skaičius teisingumo ministro valdymo sritims priskirtose valstybės institucijose yra 4231.

Vadovaujantis Didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus sąrašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimu Nr. 1298 „Dėl Valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis, pareigybių poreikio nustatymo kriterijų aprašo ir Didžiausio leistino valstybės tarnautojų ir darbuotojų, dirbančių pagal darbo sutartis ir gaunančių darbo užmokestį iš valstybės biudžeto ir valstybės pinigų fondų, pareigybių skaičiaus sąrašo patvirtinimo“, Inspekcijai numatytas didžiausias leistinas pareigybių skaičius – 32.

2019 m. birželio mėnesį įvykusių derybų dėl biudžeto asignavimų skyrimo metu pagal Inspekcijos 2020–2022 m. strateginio veiklos plano projektą Inspekcijai papildomai skirta 100 000,00 Eur. Papildomus biudžeto asignavimus ketinama naudoti naujai įsteigtų pareigybių darbo užmokesčiui.

Pažymėtina, kad bendras pareigybių skaičius nebus didinamas.

Vadovaudamiesi Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2018 m. gruodžio 12 d. nutarimo Nr. 1298 2.4 papunkčiu, teikiame informaciją apie įstaigai teisės aktais nustatytas naujas funkcijas, įstaigos administracijos struktūros pokyčius per paskutinius praėjusius kalendorinius metus, žmogiškųjų išteklių poreikį funkcijoms atlikti, žmogiškųjų išteklių optimizavimą ir kitą reikšmingą informaciją.

Dėl veiklos apimčių

Asmens duomenų ir privatumo apsauga, Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos (toliau – ES) valstybėse narėse įgyvendinus asmens duomenų apsaugos reformą, įgavo naują aktualumą. Priėmus 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) (toliau – BDAR) ir su juo susijusius kitus ES teisės aktus, Inspekcijai, kaip asmens duomenų apsaugos priežiūros institucijai, pavesta vykdyti eilę naujų funkcijų, kurios anksčiau niekada nebuvo vykdomos (pavyzdžiui, elgesio kodeksų tvirtinimas ir jų laikymosi priežiūra, sertifikavimo įmonių

akreditavimas ir kt.). Be to, su BDAR įsigaliojimu vykdyta informuotumo didinimo kampanija sąlygojo ne tik duomenų valdytojų ir tvarkytojų aktyvesnį bendradarbiavimą su priežiūros institucija, bet ir paskatino duomenų subjektus ginti savo pažeistas teises asmens duomenų apsaugos srityje kreipiantis į priežiūros instituciją. Todėl nuo 2018 m., palyginti su 2013 m. duomenimis (kuomet buvo vykdomas Inspekcijos žmogiškųjų išteklių auditas), ženkliai padidėjo visų Inspekcijos vykdomų funkcijų apimtys. Lentelėje pateiktas pagrindinių Inspekcijos veiklų rodiklių 2013 m. ir 2018 m. palyginimas. Pastebėtina, kad lyginant 2018 m. veiklos rodiklius su bet kuriais kitais ankstesniais metais išlieka ženklus procentinis augimas.

Inspekcijos veiklos optimizavimo priemonės leido turimais žmogiškaisiais ištekliais pasiekti aukštesnius veiklos rodiklius negu ankstesniais metais, tačiau jie vis tiek nėra pakankami, kad būtų užtikrintas efektyvus Inspekcijai nustatytų funkcijų vykdymas. Pavyzdžiui, nors skundų išnagrinėta ženkliai daugiau negu ankstesniais metais, tačiau dėl jų gausos vis tiek vėluojama su jų nagrinėjimo terminais, Seimo kontrolierių fiksuojami pažeidimai, nors ir pažymint, kad pažeidimai padaryti dėl objektyvių aplinkybių.

Veikla	2013 m.	2018 m.	Veiklos apimčių augimas
Gauta asmenų skundų	343	859	150 %
Išnagrinėta asmenų skundų	327	619	89 %
Atlikta tikrinimų	51	141	176 %
Suteikta konsultacijų	3 845	6 298	64 %
Suderinta teisės aktų	276	623	126 %
Parengta visuomenės informavimo priemonių	100	233	133 %
Pranešimai renginiuose	7	77	1 000 %
Susitikimai su viešuoju ir privačiu sektoriais	44	93	111 %

Pastebėtina, kad 2019 m. Inspekcijos veiklos apimtys ir toliau išlieka didelės.

Dėl naujų tarptautiniuose ir ES teisės aktuose įtvirtintų funkcijų

Nuo 2018 m. gegužės 25 d. pradėtas taikyti BDAR numato visą eilę naujų funkcijų, kurių Inspekcija anksčiau neatliko, pavyzdžiui, išankstinių konsultacijų teikimas, elgesio kodeksų tvirtinimas, elgesio kodeksų stebėsenos įstaigų akreditavimas, sertifikavimo įstaigų akreditavimas, sertifikavimo kriterijų tvirtinimas, išduotų sertifikatų priežiūros vykdymas, įmonėms privalomų taisyklių tvirtinimas ir kt. Per pirmuosius BDAR taikymo metus nesant atitinkamų įgyvendinamųjų teisės aktų Inspekcija šių funkcijų 2018 m. nevykdė, tačiau priėmus visus reikiamus teisės aktus Inspekcijai bus būtini atitinkami žmogiškieji ištekliai ne tik šių naujų funkcijų vykdymui, bet ir atitinkamų veiklos procedūrų sukūrimui.

Kitas naujas BDAR funkcijas, tokias kaip informacijos apie paskirtus duomenų apsaugos pareigūnus tvarkymas ir periodinis atnaujinimas (jau paskirta daugiau kaip 1 800 duomenų apsaugos pareigūnų), pranešimų apie asmens duomenų saugumo pažeidimus nagrinėjimas (2018 m. gauta 100 pranešimų, 2017 m. – 7), bendradarbiavimą su kitomis ES priežiūros institucijomis atliekant patikrinimus Inspekcija vykdo, tačiau ne pilna apimtimi, kadangi turimų žmogiškųjų išteklių apimtyje Inspekcija prioritetą teikia tai veiklai, kuri labiausiai tenkina visuomenės poreikius (duomenų subjektų skundų nagrinėjimui, metodinės informacijos rengimui ir pan.). Svarbu pabrėžti, kad po asmens duomenų apsaugos reformos ES viena pagrindinių Inspekcijos funkcijų – prisidėti prie Europos duomenų apsaugos valdybos veiklos ir deleguoti darbuotojus į šios naujai įkurtos ES institucijos darbo pogrupius jiems rengiant su Valdybos veikla susijusius dokumentus (gaires dėl BDAR taikymo, nuomos dėl ES teisės aktų projektų), sprendžiant klausimus dėl praktinių atskirų BDAR nuostatų įgyvendinimo ir pan.

Be to, Inspekcija turi administruoti Vidaus rinkos (toliau – IMI) ir *Confluence* informacines sistemas, kurios yra naudojamos BDAR nuoseklumo užtikrinimo mechanizmui įgyvendinti ir reikalauja kelių darbuotojų dėmesio vien dėl pateikiamos informacijos kiekio (pavyzdžiui, nuo 2018 m. gegužės 25 d. vien iš Europos duomenų apsaugos valdybos gauta daugiau nei 1 200 laiškų).

Inspekcija taip pat įpareigota stebėti, kaip yra taikomas BDAR. BDAR įpareigoja Inspekciją ne tik imtis veiksmų pagal gautą informaciją ar skundą, bet ir pačiai aktyviais veiksmais stebėti atsirandančias naujas technologijas (dėl šių aplinkybių Inspekcijai papildomai būtini ne tik teisininkai, bet ir IT specialistai). Taip pat Inspekcija privalo skatinti visuomenės informuotumą apie su duomenų tvarkymu susijusius pavojus, taisykles, apsaugos priemones ir teises bei jų supratimą.

Atskirų sričių ES teisės aktai, kurių pakeitimai ir įsigaliojimas siejami su BDAR ir asmens duomenų apsaugos reforma ES, kartu numato specifines duomenų apsaugos priežiūros institucijos, t. y. Inspekcijos, funkcijas, kurias vykdyti su turimais žmogiškaisiais ištekliais būtų praktiškai neįmanoma, pavyzdžiui:

- 2013 m. birželio 24 d. Komisijos reglamentas (ES) Nr. 611/2013 dėl priemonių, kurios pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2002/58/EB dėl privatumo ir elektroninių ryšių taikomos pranešimams apie asmens duomenų saugumo pažeidimus;

- 2013 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 604/2013, kuriuo išdėstomi valstybės narės, atsakingos už trečiosios šalies piliečio arba asmens be pilietybės vienoje iš valstybių narių pateikto tarptautinės apsaugos prašymo nagrinėjimą, nustatymo kriterijai ir mechanizmai (nauja redakcija);

- 2015 m. lapkričio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/2366 dėl mokėjimo paslaugų vidaus rinkoje, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2002/65/EB, 2009/110/EB ir 2013/36/ES bei Reglamentas (ES) Nr. 1093/2010 ir panaikinama Direktyva 2007/64/EB;

- 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2016/681 dėl keleivio duomenų įrašo (PNR) duomenų naudojimo teroristinių nusikaltimų ir sunkių nusikaltimų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir patraukimo už juos baudžiamojon atsakomybėn tikslais;

- 2017 m. gruodžio 12 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2017/2394 dėl nacionalinių institucijų, atsakingų už vartotojų apsaugos teisės aktų vykdymo užtikrinimą, bendradarbiavimo, kuriuo panaikinamas Reglamentas (EB) Nr. 2006/2004;

- 2019 m. kovo 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) 2019/493, kuriuo dėl patikrinimo procedūros, susijusios su asmens duomenų apsaugos taisyklių pažeidimais per rinkimus į Europos Parlamentą, iš dalies keičiamas Reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 1141/2014;

- 2019 m. balandžio 17 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/816, kuriuo Europos nuosprendžių registrų informacinei sistemai papildyti sukuriamą centralizuota valstybių narių, turinčių informacijos apie priimtus trečiųjų šalių piliečių ir asmenų be pilietybės apkaltinamuosius nuosprendžius, nustatymo sistema (ECRIS-TCN) ir kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (ES) 2018/1726;

- ir kt. teisės aktai.

Inspekcijos funkcijos neapsiriboja vien tik BDAR taikymo priežiūra. Inspekcija turi ir kitų įsipareigojimų, kaip kad periodinių auditų / patikrinimų atlikimas pagal sektorinius ES teisės aktus:

- 1) duomenų tvarkymo operacijų nacionalinėje Šengeno informacinėje sistemoje auditai ir tikrinimai;

- 2) duomenų tvarkymo Vizų informacinėje sistemoje kontrolė;

- 3) duomenų tvarkymo Vidaus rinkos informacinėje sistemoje stebėseną;

- 4) duomenų tvarkymo sistemoje „Eurodac“ stebėseną;

- 5) duomenų perdavimo Europolui stebėseną;

- 6) duomenų tvarkymo Atvykimo ir išvykimo sistemoje stebėseną ir auditai;

- 7) duomenų tvarkymo Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemoje (ETIAS) stebėseną ir auditai;

8) asmens duomenų, tvarkomų Bendrojoje automatizuotoje informacinėje sistemoje, naudojamoje muitinės tikslais, priežiūra ir kt.

ES lygiu plačiai diskutuojama apie poreikį stiprinti asmens duomenų tvarkymo priežiūrą šiose informacinėse sistemose, vykdyti plataus masto auditus pagal šiuo metu rengiamas metodikas. Pastebėtina, kad Inspekcija dėl išteklių stokos savo iniciatyva atliko tik pavienius tokius tikrinimus.

Taip pat svarbu atkreipti dėmesį, kad BDAR turi būti taikomas vienodai visose ES valstybėse narėse, taigi Inspekcija nuolat keičiasi informacija su kitomis ES valstybių narių priežiūros institucijomis, todėl neretai gauna prašymų surinkti informaciją iš Lietuvos Respublikos duomenų valdytojų ar kitų asmenų dėl kitų ES valstybių narių atliekamų patikrinimų.

Pastebėtina, kad išsiplėtė ir prižiūrimų subjektų ratas, kadangi Inspekcija turi įgaliojimus veikti kaip susijusi institucija kitų ES narių priežiūros institucijų tiriamuose atvejuose, pavyzdžiui, kai persiunčia Lietuvos Respublikos gyventojo skundą dėl kitoje ES valstybėje narėje veikiančio duomenų valdytojo. Tokiais atvejais Inspekcija ne tik dalyvauja bendruose tyrimuose, bet ir turi pareigą tam tikrais atvejais priimti sprendimus, o kaip vadovaujanti institucija – derinti savo sprendimus su kitomis ES susijusiomis priežiūros institucijomis (tokio mechanizmo laikantis, derinant su Latvijos priežiūros institucija, buvo neseniai skirta 61,5 tūkst. Eur administracinė bauda), taip įgyvendinant BDAR įtvirtintą nuoseklumo užtikrinimo mechanizmą.

Be kita ko, atsižvelgiant į BDAR numatytą sankcijų dydį, tikėtina, kad Inspekcija turės ženkliai didesnę kiekį teisminių procesų dėl skirtų administracinių baudų ar taikytų kitų poveikio priemonių. Tai taip pat pareikalaus didesnių žmogiškųjų išteklių.

Dėl veiklos optimizavimo

Inspekcija iš Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių per 2018 m. yra gavusi keletą pažymų dėl fizinių asmenų skundų tyrimo terminų nesilaikymo, todėl tai buvo dar viena priežastis neišvengiamiems vidiniams pertvarkymams. 2018 m., siekiant maksimaliai optimizuoti Inspekcijos veiklą, atsižvelgiant į asmens duomenų apsaugos reformą, buvo peržiūrėta ir nuo 2018 m. rugsėjo 3 d. įsigaliojo Inspekcijos direktoriaus 2018 m. rugpjūčio 30 d. įsakymu Nr. 1T-85(1.12.) patvirtinta nauja Inspekcijos struktūra (sujungti du skyriai, atsisakyta 1 direktoriaus pavaduotojo pareigybės; perskirstytos funkcijos). Šiuo metu Inspekcijos struktūrą sudaro:

- Direktorius (1);
- Direktoriaus pavaduotojas (1);
- Administravimo skyrius (1 skyriaus vedėjas ir 5 darbuotojai);
- Teisės skyrius (1 skyriaus vedėjas ir 6 darbuotojai)
- Priežiūros skyrius (1 skyriaus vedėjas, 12 darbuotojų)
- Informacinių technologijų skyrius (1 skyriaus vedėjas, 3 darbuotojai).

Dėl 2014 m. Inspekcijos žmogiškųjų išteklių audito išvadų

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Inspekcijos etatų skaičius ekonominės krizės laikotarpiu (2008–2011 m.) buvo sumažintas nuo 35 iki 30 ir 2016 m. padidintas tik iki 32 etatų, nors dar 2014 m. Teisingumo ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus ataskaitoje buvo nurodyta, kad jau pagal to laikotarpio veiklos apimtį turėtų būti skiriami 7 papildomi etatai.

2014 m. Teisingumo ministerijos Centralizuoto vidaus audito skyriaus ataskaitoje akcentuota, kad „[...] VDAI vykdomas funkcijas daugiausia lemia išoriniai veiksniai, tokie kaip teisės aktai, todėl VDAI iš esmės neturi galimybės sumažinti vykdomų funkcijų apimtį ar atsisakyti vykdyti jai teisės aktais pavestas funkcijas [...]“.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

Neringa Kalinauskienė, (8 5) 266 2866, el. p. n.kalinauskiene@tm.lt

Originalas nebus siunčiamas